

תמיד היה ותמיד יחיה את הרצון להוציא מוגועים. סא"ל רונן תמיים

סא"ל רונן תמיים, האחראי על הביטחון השוטף בגזרת קו התכר, ממש לא מתרשם מהפסטרוליה השוררת באזור ויודע היטב כי לולא העבודה שלו וחייליו, תושבי האזור לא היו ישנים כל כך בשקט. תמיים, מג"ד גדוד הבוקעים של השריון, תושב עפולה ויליד מושב מגן שאול, בו התגורר שנים רבות, אומר: "מאז שהקימו את גדר הביטחון וחיזקו את תפיסת ההגנה והיכולת של הצבא לסכל פיגועים גדלה משמעותית"

מורן גורן

תלול מסלולי, אבל לשמחתי הפעילות שלנו מסכלת את זה בצורה משמעותית. אנחנו מדברים על התר-חישים האלה ואני יותר מתעסק במניעת פח"ע מאשר ירי תלול מסלול, על כל סוגיו: מרגמות וקאסמים. זה לא איום שנמצא במקור. לעצור אנשים שרוצים לבצע פיגועים, זה המוקד."

אנחנו חיים בשקט כאילו הקטע הביטחוני לא קיים, במיוחד מאז הקמת הגדר. בעצם אנחנו די קרובים לסכנת הפרטנציאל קיים.

"נכתב מאור. אני מעריך שהשליטה של הצבא כאן טובה מאוד. הרצון של הרשות הפלשתינאית שהמקום הזה יהיה סוג של מודל, והקשר הוא די טוב בין היישובים משני הצדדים. המודל הכלכלי שמתפתח כאן פועל לטובת שני הצדדים. בכל סוף שבוע עוברים פה שלושת אלפים מכרי ניות, ערבים ישראלים שנכנסים לג'נין לקנות ולבלות. זה משמעותי לתושבים והרשות רוצה לשמר את המצב הזה. האם אנחנו סומכים רק על זה? ממש, ממש, לא. אבל כמו שלי יש רצון להתקיים בשקט ובשלום, גם אצלם יש רצון לשמור אל מרקם חיים כזה שהוא מאוד רלוונטי. אבל אם למשל הפיגוע בסאלם לא היה מסוכל, זה יכול היה ליצור אפקט קשה ובעייתי, לפגוע במרקם החיים ולסגור את המעברים. יש לזקוף את ההצלחה הזו לחיילים."

את רוב השיחה עם סא"ל תמיים ערכנו בלשכה שלו, בבסיס ג'למה גלבוע, ליד מעבר הגבול לג'נין. בשלב מסוים יצאנו החוצה, עלינו על ג'יפ ממוגן מלווה בעוד ג'יפ, ויצאנו לסיור בגזרה. מטרים ספורים משער הבסיס עברנו דרך מחסום גלבוע, לתוך השטח של הרשות, ולאחר מכן חזרה לקו הירוק, במקביל לכביש המערכת. במזרח נראית היטב ג'נין, עיר גדולה שמתפתחת בקצב מהיר וליד הגדר ממש שורה של כפרים, חלקם עוינים, חלקם עוינים מאוד. חלקים מהגדר פורקו והוקמו מחדש. הניסיונות נמשכים ללא הרף ועבודת החיילים לא נפסקת לרגע. לאורך הגבול יש שילוב של המון אמצעים אלקטרוניים, מצלמות וגם עיניים וכוונות, ונשקים רוכים. סא"ל תמיים מכיר כל אבן באזור. כאן הוא גדל ואצלו באמת אין זו קלישה שהוא מגן על הבית. בשלב מסוים אנחנו עוזרים על גבעה ומביטים לעבר נוף העמק. אנחנו מבינים פעם נוספת עד כמה השקט הזה יחסי ועד כמה ניצוץ קטן, פיגוע שיוצא לדרך ומצליח, יכול לשנות לגמרי את התמונה. כשחזרנו לבסיס, ליד השער תנה טנק מרכבה סימן 4. סא"ל תמיים מצויין בגאווה שזה הטנק שלו, טנק המג"ד שסימנו ג' 10. את הטנק שלו הוא לוקח לכל מקום, גם לפעילות של ביטחון שוטף שלא קשורה כלל לקרבנות ש' ב-ש'. תמיים יודע שבסופו של דבר, ההגנה על היישובים היא עבודת צוות. "הקשר שלנו ליישובים הוא טוב מאוד. ההבנה שלנו היא שכרי להגן על היישובים לא מספיק גרוד. יש מערך תצפיות, יש שיתוף עם המשטרה, עם המנהל האזרחי ועם היישובים עצמם. בסוף של יום, אני אחראי להגן עליהם. כלי שיתוף פעולה אנחנו מתקשים לעשות את זה ולשמחתי זה לא קורה כי הקשר מאוד דרוק. הגרוד הוא גרוד שריון ולפעמים אנשים חושבים שרק חי"ר עושים ביטחון שוטף."

אתה לא רואה את עצמך באחריות?
"אני מתכוון להמשיך בצבא ואני מקווה שאהיה מח"ט של חטיבה סדרי. אני מקווה לסיים שירות בשאיפה לדרגה ותפקיד בכיר כי אני מאור אוהב את מה שאני עושה, מאור מאמין כמה שאני עושה, הרבה בזכות המשפחה שלי. הילדים ואשתי מאפשרים לי את זה למרות שאני אבא בשלט רחוק ועושה שבת כן שבת לא, ופעם בשבוע יוצא לאפטר. לאחרונה הבן שלי התחיל לשאול אותי למה אני לא מגיע הביתה ונראה לי שאנחנו בתחילת תקופה שאצטרך לתת לו יותר תשובות וגם להיות יותר בבית. אין לי ספק שהרבה מההצלחה שלי זה בזכות התמיכה של הבית, אחרת אתה נבעיה, כי אתה צריך לבחור בין המשפחה לצבא. החתונה היא גם עם הגרוד, על כל מה שמשמע מכך."

הוא מאמין שגם בחי"ר הייתי מצליח, אבל המקום הזה טוב לי. מאז סיום לימודי תואר ראשון בפנימייה, עבר סא"ל תמיים מסלול מלא של שריון: טירונות, קורס מפקדים, קורס קצינים. היה סמג"ד, קצין אג"ם, קמב"ץ אוגדתי, מפקד קורסי מפקדים וקצינים, ומה לא. שורה ארוכה של תפקידים במשך קריירה שנמשכת כבר 15 שנים. בין לבין הוא הספיק לעשות גם תואר שני במדיניות ציבורית, באוניברסיטת תל אביב, וכיום הוא מג"ד גרוד 52, בחטיבה 401, חטיבת טנקי מרכבה סימן 4, הטנק המתקדם בעולם, לדריו. הגרוד הוקם כבר בשנת 1947 והיה במקור גרוד חי"ר במסגרת חטיבת גבעתי. לאחר מלחמת ששת הימים הוא עבר הסבה לשריון והשתתף במלחמת יום הכיפורים, של"ג, מלחמת לבנון השנייה, ובכל הפעולות שבין לבין.

פעילות בחתימה גבוהה
גבולות המדינה. בחצי השנה האחרונה הוא מוצב הגרוד בעמק, מול קו התפר, ואחראי על הביטחון השוטף בגזרה. מיותר לציין כי נושאי הביטחון אינם מטרידים בימים אלה את תושבי העמק, אבל זה לא אומר שהם לא מטרידים את חייליו של סא"ל תמיים. לפני מספר שבועות נעשה ניסיון להחריר אקדח מאולתר ומטען מאולתר דרך מחסום סאלם, שלושה קילומטרים מצומת מג"ד דו. חיילי מג"ב ומ"צ, שכפופים לסא"ל תמיים, הם שסיכלו את הניסיון, וכן, כאשר כוונת המפגעים הייתה לבצע פיגוע בבית הרין הצבאי הפועל ליד המחסום. שבוע מאוחר יותר נעשה ניסיון זהה, שגם הוא סוכל. השקט אומנם נשמר, אבל הסיכונים עדיין גדולים. סא"ל תמיים: "מאז שהקימו את גדר הביטחון וחיזקו את תפיסת ההגנה והיכולת של הצבא לסכל פיגועים גדלה משמעותית. ביום יום זה לא נראה לתושבים ואני אומר את זה כתושב העמק שאתה לא ממש מודע למה שקורה. עד שאתה מגיע לגזרה ואז אתה קולט את תפיסת ההגנה. רק אז אתה מבין שיש פעילות התקפית פנימה, מעצרים, מארבים, פעילות בחתימה גבוהה, סיכול של חוליות פח"ע שרוצות לפגוע באזור הגדר, וגם לפגוע בתוך השטח פנימה. זו פעילות יום יומית שבסופו של דבר מאפשרת לתושבים כאן בעמק לישון בשקט."

כבר היה ניסיון בעבר להעציץ קסאם לכיוון עפולה. עד כמה הסכנה הזו קיימת כיום ועד כמה אנחנו בעמק שופים לאיום הזה?
סא"ל תמיים: "לא מעט מדברים על יכולות של תושבי השטחים לייצר איום תלול מסלול. ממה שאני יודע, בציון מודיעין של החטיבה והאוגדה, כל מידע שיש, בעיקר מודיעיני, אנחנו מטפלים באופן מידי. האם אנחנו במצב דומה לעוה? לדעתי לא. אבל האיום קיים וכשמטקבל מידע כזה, אנחנו הולכים לעצור את החר"ל. יש להם רצון אבל יש גם פער גדול ביכולות שלהם. תמיד היה ותמיד יהיה להם רצון להוציא פיגועים, גם באמצעות ירי

הראות בעמק יזרעאל השבוע לא הייתה מיטבית. השמיים התקררו, עננים עטפו את השרות שלמרות הגשם העז שירד לאחרונה, נראו פתאום יותר אפורים מירוקים. על גבעה נישאת מול גדר המערכת שמפרידה בינינו ובין הרשות הפלשתינאית, עמד מג"ד גרוד הבוקעים של השריון, סא"ל רונן תמיים, האחראי על הביטחון השוטף בכל גזרת התפר. הוא הביט ימינה ושאלה. בצד אחד כפר ערבי עיון מאור, שהגדרתו, שכבר הוציא מתוכו מפגעים אכזריים, ובצר השני שרות העמק הנושקות לצומת מג"ד, תל מג"ד ובתי מושב היוגב. הכל קרוב, אבל כל כך רחוק. אין ספק שזה יכול להיות מקום פורח, מתקדם ומקדם, אך בר כבר זה גם יכול להיות גיהנום. כמו בשנים שלפני חומת מגן, לפני גדר המערכת, לפני הירידה החרדה בפיגור עים. אולם, האווירה הפסטוראלית והשקט מסכיב לא מטעים לרגע את סא"ל תמיים. הוא יודע היטב מה יש מעבר לגבול, הוא מכיר את היכולות ואת הרצון. הוא גם יודע שלולא העבודה שלו ושל חייליו, תושבי העמק ממג"ד, עמק יזרעאל, עפ"ר לה, גלבוע, יקנעם ודמת ישי, תושבי העמק לא היו ישנים כל כך בשקט. כאשר שנוולד בעמק וצמח במקום, שירע את תקופות הווה ואת תקופות השפל באזור, הוא מודע שהכל יכול להשתנות ברגע אחד, בפיגוע אחד שכן ייצא לדרך, בניסיון אחד שחייליו לא יסכלו. כדי למנוע את זה הוא עובד סביב השעון ובהצלחה רבה.

שם המשפחה שלו אומנם תמיים, אבל הוא ממש לא כזה. סא"ל תמיים: "אני מסביר את הטכניקה שלי, אני אומר שזה סוג של הטעיה. אנשים מנסים אותי ואז מגלים שאני לא כזה. לא כחתי בשמי ובמשפחתי."

לא מטעים לרגע את סא"ל תמיים. הוא יודע היטב מה יש מעבר לגבול, הוא מכיר את היכולות ואת הרצון. הוא גם יודע שלולא העבודה שלו ושל חייליו, תושבי העמק ממג"ד, עמק יזרעאל, עפ"ר לה, גלבוע, יקנעם ודמת ישי, תושבי העמק לא היו ישנים כל כך בשקט. כאשר שנוולד בעמק וצמח במקום, שירע את תקופות הווה ואת תקופות השפל באזור, הוא מודע שהכל יכול להשתנות ברגע אחד, בפיגוע אחד שכן ייצא לדרך, בניסיון אחד שחייליו לא יסכלו. כדי למנוע את זה הוא עובד סביב השעון ובהצלחה רבה.

שריון בשבילי ראשון

תמיד נולד לפני 35 שנים בעפולה, בבית חולים העמק. את רוב חייו עבר כמושב מגן שאול, מרחק הליכה מהמפקדה הנוכחית שלו, בבסיס ג'למה גלבוע. הוא נשוי להילה, יועצת השקעות בכנף ריסקונט והם מגדלים שלושה ילדים: אופיר בן ארבע וחצי, והתאומות עמית ויובל בנות השנתיים וחצי.

מאז שהוא זוכר את עצמו רונן רצה להיות חייל וכדי להגשים זאת כבר בגיל 15 החל ללמוד בפנימייה הצבאית שליד בית הספר הריאלי בחיפה, מסלול של קצין. אין לו ספק כי זו תוצאה של החיי נור שקיבל מהוריו והשפעת הסביבה הקרובה שם יש הרבה נושאי דרגות: "זה בא מהרקע המשפחתי שלי", הוא מסביר לי ומספר לי על משפחתו. "אח של אימא שלי ז"ל היה איש צבא, גם הסביבה המשפחתית היתה מאוד פייטרית וזה השפיע עלי מאוד והאתגר קרץ לי. אני חושב שאימא שלי הנחתה אותי ואת אחיי לכיוון זה. אחי הצעיר ממני, דביר, הוא קצין במשטרה, איש ים"ם במקור, ואחי לביא משרת בחטיבה 401, כרס"ר משמעת. אבל זה לא הכל, יש לי גם אחות בשם הילה, שמשרת בגרוד חרוב. אז החינוך הוא הרצון לתרום ומצוינות, וזה מה שרוחף אותנו בגנים ובאורח החיי. אני יכול לומר לך שרציתי להיות מ"פ בשלבים מוקדמים של הקריירה שלי."

תמיד ראית את עצמך בחיל שריון?
"מה אתה מופתע? זה החיל הכי משמעותי בחיל היבשה. הכי הרבה טכנולוגיה, הרבה יותר עוצמה, ויכולת הכרעה בסוף נקבעת היכן שהוחלים יעצרו. אחר כך יבואו קצת חי"רניקים להשלים את המלאכה. במקור, הפנימייה היא סוג של חי"ר, הכל היה חי"ר. אח של אימא היה שריון וכשעשיתי את ההסבה בין נער לגבר, בין גיל 18-20, החלטתי לעבור לשריון כי הבנתי שהחיל מאוד משמעותי גם מהיבט יכולות הטנק וגם התחלתי ללמוד מורשת קרב. בנוסף, גם היה לי ברור שזה מקום בו אצליח להיות טוב, ואפילו טוב מאוד."